

Bruksela, 25 czerwca 2026 r.
(OR. en)

11024/26

ECOFIN 893
RELEX 882
NIS 1
MED 32
COEST 506
ECB
EIB

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	23 czerwca 2026 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2026) 294 final
Dotyczy:	SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie realizacji pomocy makrofinansowej dla państw trzecich w 2025 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 294 final.

Załącznik: COM(2026) 294 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.6.2026 r.
COM(2026) 294 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie realizacji pomocy makrofinansowej dla państw trzecich w 2025 r.

{SWD(2026) 160 final}

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	2
2. OPERACJE POMOCY MAKROFINANSOWEJ W 2025 R.....	3
2.1 Wschodnie sąsiedztwo	4
• Ukraina	4
2.2 Południowe sąsiedztwo	6
• Egipt.....	6
• Jordania.....	7
2.3 Bałkany Zachodnie.....	9
• Macedonia Północna.....	9
3. ZAPEWNIENIE PRAWDŁOWEGO WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW Z POMOCY MAKROFINANSOWEJ: OCENY OPERACYJNE I OCENY <i>EX POST</i> 10	
3.1 Oceny operacyjne.....	10
3.2 Oceny	12
4. OGÓLNE ZMIANY DOTYCZĄCE INSTRUMENTU POMOCY MAKROFINANSOWEJ.....	13
4.1 Funkcjonowanie instrumentu pomocy makrofinansowej.....	13
4.2 Pomoc makrofinansowa w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027	14
4.3 Pomoc makrofinansowa zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym następnych wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034	15
5 PERSPEKTYWA – OPERACJE POMOCY MAKROFINANSOWEJ I SYTUACJA BUDŻETOWA W 2026.....	16
Tabela 1: Zobowiązania i płatności związane z dotacjami w ramach pomocy makrofinansowej i wypłaty pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej na lata 2023–2026 (w EUR).....	

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie realizacji pomocy makrofinansowej dla państw trzecich w 2025 r.¹

1. WPROWADZENIE

Pomoc makrofinansowa stanowi instrument finansowy UE² zapewniany krajom partnerskim, które doświadczają trudności w zakresie bilansu płatniczego. Od czasu jej ustanowienia w 1990 r. pomoc makrofinansowa przyczynia się do wzmocnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej w krajach sąsiadujących lub bliskich geograficznie UE, w tym w krajach kandydujących, wspierając je jednocześnie w przeprowadzaniu reform strukturalnych. Jest ona zasadniczo uwarunkowana istnieniem innego niż ostrożnościowe rozwiązania Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW). Do operacji pomocy makrofinansowej ma również zastosowanie polityczny warunek wstępny, wymagający poszanowania praw człowieka i respektowania skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego i praworządności, zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 ust. 1 TUE.

Pomoc makrofinansowa ma złagodzić bezpośrednią presję związaną z finansowaniem zewnętrznym oraz pomóc w rozwiązaniu podstawowych przyczyn napięć w bilansie płatniczym. Dzięki terminowej i ukierunkowanej pomocy finansowej państwa będące beneficjentami pomocy mogą zwiększyć przestrzeń fiskalną, poprawić długookresową zdolność do obsługi długu i przyspieszyć potrzebne reformy. Operacje pomocy makrofinansowej usprawniają ścieżkę dostosowań makroekonomicznych i w efekcie mogą złagodzić negatywne skutki gospodarcze i społeczne, dzięki czemu kraje partnerskie mają wystarczająco dużo czasu na zajęcie się głównymi przyczynami kryzysu bilansu płatniczego.

Pomocy makrofinansowej udziela się głównie w formie długoterminowych pożyczek preferencyjnych, chociaż w stosownych przypadkach operacje mogą stanowić połączenie pożyczek i dotacji. Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej są finansowane zgodnie ze zróżnicowaną strategią finansowania UE, w ramach której Komisja emituje obligacje UE sygnowane jedną marką i przekazuje wpływy do centralnej puli finansowania, z której finansowane są różne programy polityki UE, w tym pomoc makrofinansowa. Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej są finansowane bezpośrednio z budżetu UE.

Pomoc makrofinansowa przekazywana jest zazwyczaj w transzach, z zastrzeżeniem spełnienia jasno określonych warunków polityki gospodarczej uzgodnionych z krajem partnerskim. Pomoc makrofinansowa uzupełnia standardowe unijne instrumenty pomocy

---

¹Niniejsze sprawozdanie opiera się na informacjach dostępnych do kwietnia 2026 r.

²Podstawę prawną pomocy makrofinansowej dla państw trzecich innych niż kraje rozwijające się stanowi art. 212 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Jeżeli państwo trzecie wymaga pilnej pomocy finansowej, jako podstawę prawną można zastosować art. 213 TFUE.

i współpracy oraz przyczynia się do osiągnięcia szerszej zakrojonych celów UE, jakimi są ochrona stabilności, wspieranie dobrobytu i upowszechnianie wartości UE poza jej granicami. Ocenę tę potwierdzają wyniki kilku niezależnych ocen *ex post* operacji pomocy makrofinansowej³ oraz meta-ocena z 2023 r. obejmująca wszystkie operacje pomocy makrofinansowej ocenione w latach 2010–2020⁴.

W 2025 r. instrument pomocy makrofinansowej nadal umożliwiał szybkie i skuteczne reagowanie na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, przy jednoczesnym zachowaniu podstawowej misji tej pomocy, jaką jest ochrona stabilności makroekonomicznej i wspieranie reform strukturalnych. W Ukrainie UE wypłaciła 18,1 mld EUR w formie pożyczek z pomocy makrofinansowej w ramach inicjatywy grupy G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów” (ERA)⁵. Chociaż wsparcie to ma szczególne cechy, podobnie jak poprzednie operacje pomocy makrofinansowej miało ono zaspokoić pilne potrzeby finansowe tego kraju i wspierać jego odporność gospodarczą w obliczu trwających ataków ze strony Rosji, które doprowadziły do poważnych szkód w infrastrukturze krytycznej Ukrainy i znaczących skutków makroekonomicznych. Jednocześnie operacje pomocy makrofinansowej dla Egiptu i Jordanii pomogły ustabilizować ich gospodarki w warunkach wzmożonych wyzwań wynikających ze złożonej i niestabilnej sytuacji regionalnej na Bliskim Wschodzie oraz z potrzeby przyspieszenia ważnych reform strukturalnych.

Sprawozdanie roczne dotyczące pomocy makrofinansowej za 2025 r. przygotowano zgodnie z obowiązkami sprawozdawczymi Komisji wynikającymi z prawa UE. Towarzyszy mu dokument roboczy służb Komisji, który zawiera bardziej szczegółową ocenę wdrożenia poszczególnych operacji pomocy makrofinansowej.

2. OPERACJE POMOCY MAKROFINANSOWEJ W 2025 R.

W 2025 r. UE udzieliła pomocy makrofinansowej Ukrainie, Egiptowi i Jordanii.

Ze względu na to, że rosyjska wojna napastnicza nadal trwa, Ukraina pozostała największym odbiorcą pomocy makrofinansowej – w ciągu roku wypłacono 18,1 mld EUR w ramach inicjatywy G-7 dotyczącej pożyczek ERA, dzięki której udostępniono łącznie 45 mld EUR w formie pożyczek podlegających spłacie z nadzwyczajnych przychodów z immobilizowanych rosyjskich aktywów państwowych. W czerwcu 2025 r. w południowym sąsiedztwie współprawodawcy zatwierdzili operację pomocy makrofinansowej dla Egiptu w wysokości 4 mld EUR, z czego 1 mld EUR wypłacono w styczniu 2026 r. Ponadto w kwietniu 2025 r. współprawodawcy zatwierdzili operację pomocy makrofinansowej dla Jordanii w wysokości 500 mln EUR, z czego 250 mln EUR wypłacono we wrześniu 2025 r. W sierpniu 2025 r. Komisja zaproponowała dodatkową operację pomocy makrofinansowej dla Jordanii w wysokości 500 mln EUR. Jeśli chodzi

---

³ Wszystkie oceny *ex post* są dostępne na stronie internetowej Komisji: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_pl.

⁴ Dokument roboczy służb Komisji, Ocena pomocy makrofinansowej dla państw trzecich (meta-ocena operacji na lata 2010–2020), SWD(2023) 16.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2773 z dnia 24 października 2024 r. w sprawie ustanowienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy oraz udzielenia Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej, Dz.U. L, 2024/2773, 28.10.2024.

o Bałkany Zachodnie, nie poczyniono dalszych postępów w zakresie trwającej operacji pomocy makrofinansowej dla Macedonii Północnej w wysokości 100 mln EUR.

2.1 Wschodnie sąsiedztwo

- **Ukraina**

Mimo poważnej utraty kapitału ludzkiego i materialnego wskutek pełnoskalowej inwazji Rosji w 2022 r. gospodarka Ukrainy nadal wykazuje znaczną odporność, chociaż w ostatnich kwartałach wzrost gospodarczy uległ dużemu spowolnieniu. Po odnotowanym w 2024 r. wzroście realnego PKB o 3,5 %, w 2025 r. tempo tego wzrostu obniżyło się do 1,8 %, co było konsekwencją nasilonych ataków na infrastrukturę energetyczną, niedoboru siły roboczej oraz utrzymujących się ograniczeń mocy produkcyjnych. Gospodarka nadal w dużym stopniu opiera się na funkcjonowaniu korytarzy eksportowych przez Morze Czarne i Dunaj oraz na kontynuowanej międzynarodowej pomocy finansowej, obejmującej wsparcie w postaci pomocy makrofinansowej UE w ramach pożyczek ERA i za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Ukrainy. Inflacja przyspieszyła na początku 2025 r. ze względu na zakłócenia w dostawach energii, presję na ceny żywności i silny wzrost płac, ale od tego czasu znacznie spadła i w styczniu 2026 r. wyniosła 7,4 %. Było to częściowo wynikiem zaostrzenia w 2025 r. polityki pieniężnej Narodowego Banku Ukrainy, którą złagodzono dopiero niedawno, bo w styczniu 2026 r., gdy podstawową stopę procentową obniżono do 15 %. Niestabilna pozostaje pozycja zewnętrzna – deficyt obrotów bieżących utrzymuje się na wysokim poziomie (szacuje się, że w 2025 r. wyniósł on 14,5 % PKB), co odzwierciedla wysokie zapotrzebowanie na import związany z potrzebami w zakresie obronności, energii i odbudowy, a także stopniowe zmniejszanie finansowania w formie dotacji. Finanse publiczne pozostają pod silną presją, a deficyt budżetowy państwa wynosi 19,5 % PKB, co jest wyrazem utrzymujących się wydatków wojennych i potrzeb w zakresie odbudowy, pomimo nowych środków podatkowych mających na celu zwiększenie przychodów. Sektor bankowy pozostaje nadal stabilny i dobrze wyposażony w kapitał, czemu sprzyjają ostrożna regulacja i silna płynność, pomimo niezwykle trudnych warunków działania. Patrząc w przyszłość, perspektywy gospodarcze są wciąż wysoce niepewne i ograniczone przez ciągle niszczenie infrastruktury energetycznej i produkcyjnej, niedobory siły roboczej i nieprzewidywalny przebieg wojny. W tym kontekście zasadnicze znaczenie dla utrzymania stabilności makroekonomicznej i umożliwienia Ukrainie dalszego stawiania oporu rosyjskiej wojnie napastniczej ma stałe i przewidywalne międzynarodowe wsparcie finansowe.

Po kolejnych operacjach pomocy makrofinansowej, w ramach których od początku pełnoskalowej wojny napastniczej Rosji do końca 2023 r. wypłacono łącznie 25,2 mld EUR, wojna nadal wywierała znaczną presję na finanse publiczne Ukrainy. W związku z tym w 2025 r. konieczne było dodatkowe finansowanie, aby wyeliminować lukę w finansowaniu tego kraju.

W tym kontekście na szczycie w Apulii (Włochy) w czerwcu 2024 r. przywódcy G-7 zobowiązali się do udzielenia Ukrainie pożyczek ERA w wysokości 45 mld EUR, które zostaną spłacone z wykorzystaniem przyszłych nadzwyczajnych przychodów uzyskiwanych z immobilizowanych rosyjskich aktywów państwowych w UE i innych odpowiednich jurysdykcjach. Na podstawie tego zobowiązania 24 października 2024 r.

Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie (UE) 2024/2773, które weszło w życie 29 października 2024 r. Po potwierdzeniu wkładów partnerów z grupy G-7 na posiedzeniu ministrów finansów grupy, które odbyło się 25 października 2024 r., UE potwierdziła pożyczkę w ramach pomocy makrofinansowej dla Ukrainy w wysokości 18,1 mld EUR, do wypłaty w jednej transzy. 18 grudnia 2024 r. Komisja przyjęła decyzję upoważniającą do przekazania jedynej transzy po stwierdzeniu pomyślnego spełnienia warunków dotyczących polityki związanych z transzą⁶. Warunki te obejmowały kluczowe obszary reform, w tym stabilność makrofinansową, przedsiębiorstwa państwowe, administrację publiczną, energię, praworządność i zwalczanie korupcji oraz obronność. Zostały one opracowane jako etapy przejściowe prowadzące do wdrożenia szerzej zakrojonych środków przewidzianych w Planie Ukrainy.

Pełną kwotę pomocy makrofinansowej wypłacono w 2025 r. w transzach, przy czym początkowa wypłata w styczniu wyniosła 3 mld EUR. Ze względu na tę częściową koncentrację wydatków na wstępie w lutym nie dokonano żadnych wypłat. Następnie wypłaty były dokonywane zgodnie ze stałym harmonogramem, a transze w wysokości 1 mld EUR wypłacono między marcem a wrześniem 2025 r. Wraz z nasileniem działań wojennych na linii frontu potrzeby Ukrainy w zakresie finansowania wojskowego w IV kw. 2025 r. przekroczyły wcześniejsze szacunki. Elastyczność uwzględniona w harmonogramie wypłat umożliwiła przedpłatę transzy w wysokości 6,1 mld EUR, pierwotnie planowanej na grudzień 2025 r., oraz uzupełnienie regularnych wypłat w październiku i listopadzie 2025 r. Dlatego też wypłaty wyniosły 4 mld EUR w październiku 2025 r. i 4,1 mld EUR w listopadzie 2025 r.

Przez cały rok nadal oceniano pozytywnie polityczny warunek wstępny na podstawie bieżących ocen przeprowadzanych przez służby Komisji i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych. Obawy wzbudziły jednak wydarzenia z lipca 2025 r., które negatywnie wpłynęły na ramy instytucjonalne regulujące niezależność organów antykorupcyjnych – w szczególności Narodowego Biura Antykorupcyjnego Ukrainy (NABU) i Wyspecjalizowanej Prokuratury Antykorupcyjnej (SAPO); zostały one odebrane jako potencjalny znaczący krok wstecz w zakresie ochrony autonomii kluczowych instytucji antykorupcyjnych. Komisja ściśle współpracowała z władzami Ukrainy, by odwrócić sytuację, przywrócić niezależność NABU i SAPO oraz zapewnić, aby przed każdą wypłatą w ramach pomocy makrofinansowej odpowiednio eliminowano wszelkie zagrożenia dla niezależności instytucjonalnej (ze wstrzymaniem płatności do czasu rozwiązania sytuacji).

Jednocześnie Ukraina pomyślnie zakończyła kilka przeglądów w ramach porozumienia MFW z 2023 r. dotyczącego Instrumentu Rozszerzonego Wsparcia Finansowego, podkreślając swoje stałe zaangażowanie na rzecz przyspieszenia reform pomimo wyjątkowo trudnych okoliczności.

---

⁶ Pożyczka ERA w ramach pomocy makrofinansowej była objęta gwarancją udzielaną w ramach marginesu elastyczności budżetu UE. Biorąc pod uwagę okres dostępności marginesu elastyczności, aby pożyczka mogła zostać objęta tą gwarancją, decyzja o przekazaniu jedynej transzy musiała zostać przyjęta do 24 grudnia 2024 r.

2.2 Południowe sąsiedztwo

- **Egipt**

Na początku bieżącego dziesięciolecia Egipt doświadczył trudnych warunków makroekonomicznych w obliczu licznych wstrząsów zewnętrznych, takich jak pandemia COVID-19, wojna w Strefie Gazy i ataki na statki na Morzu Czerwonym. Powolne postępy w reformach gospodarczych spowodowały niepewność i zniechęciły inwestorów zagranicznych. W roku budżetowym od lipca 2024 r. do czerwca 2025 r. (rok budżetowy 2024–2025) wzrost realnego PKB Egiptu wyniósł 4,4 %, a następnie w drugiej połowie 2025 r. przyspieszył do 5,3 % w ujęciu rok do roku. Dzięki postępom w zarządzaniu politykami makroekonomicznymi, skutkom liberalizacji kursu walutowego w 2024 r. i pewnym pozytywnym zmianom w otoczeniu działalności gospodarczej sytuacja zaczęła się poprawiać. Wzrost był napędzany głównie przez spożycie prywatne i inwestycje prywatne, natomiast zmniejszyły się inwestycje publiczne. Ujemny pozostał udział wywozu netto towarów i usług. W IV kw. 2025 r. stopa bezrobocia spadła do 6,2 % z 6,4 % rok wcześniej. W drugiej połowie 2025 r. inflacja ustabilizowała się na poziomie około 12 %, co oznacza spadek z 28,5 % w 2024 r. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 7,2 % PKB w roku budżetowym 2024–2025, a płatności z tytułu odsetek od długu sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczyły 10 % PKB. Dług publiczny spadł do 84 % PKB. W roku budżetowym 2024–2025 deficyt obrotów bieżących zmniejszył się do 4,2 % PKB, a rosnący deficyt w handlu towarami częściowo kompensowały zwiększone przekazy pieniężne z pracy za granicą i wpływy z turystyki. W roku budżetowym 2024–2025 bezpośrednie inwestycje zagraniczne wyniosły 3,3 % PKB. Na koniec kwietnia 2026 r. rezerwy walutowe netto banku centralnego osiągnęły 53 mld USD, co odpowiada sześciomiesięcznemu przywozowi towarów i usług i stanowi wzrost w porównaniu z kwotą 48,1 mld USD odnotowaną rok wcześniej. Biorąc jednak pod uwagę zależność od importu ropy naftowej i gazu oraz od turystyki i przekazów pieniężnych, kraj ten nadal jest podatny na wstrząsy zewnętrzne, takie jak niedawny konflikt na Bliskim Wschodzie, choć dzięki przeprowadzonym reformom Egipt jest lepiej przygotowany niż podczas poprzedniego kryzysu energetycznego.

W marcu 2024 r. UE i Egipt zawarły strategiczne, kompleksowe partnerstwo na rzecz wspólnego dobrobytu, stabilności i bezpieczeństwa, którego podstawą jest pakiet finansowy w wysokości do 7,4 mld EUR, składający się ze wsparcia krótko- i długoterminowego. Biorąc pod uwagę trudną sytuację gospodarczą i finansową Egiptu oraz pełnioną przez ten kraj rolę istotnego czynnika stabilizującego w coraz bardziej niestabilnym regionie, Komisja zaproponowała udzielenie Egiptowi wsparcia w ramach dwóch operacji pomocy makrofinansowej w wysokości do 5 mld EUR, podzielonych na (i) krótkoterminową operację pomocy makrofinansowej w wysokości 1 mld EUR oraz (ii) regularną operację pomocy makrofinansowej w wysokości do 4 mld EUR. Krótkoterminowa pomoc makrofinansowa w wysokości 1 mld EUR została zatwierdzona przez Radę w kwietniu 2024 r.⁷ i w pełni wypłacona w jednej transzy w grudniu 2024 r.

---

⁷ Decyzja Rady (UE) 2024/1144 z dnia 12 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielenia krótkoterminowej pomocy makrofinansowej Arabskiej Republice Egiptu (Dz.U. L, 2024/1144, 15.4.2024).

W czerwcu 2025 r. Parlament Europejski i Rada zatwierdziły operację następczą o wartości 4 mld EUR⁸. W lipcu 2025 r. podpisano protokół ustaleń, który był przedmiotem opinii komitetu państw członkowskich. Pierwszą transzę w wysokości 1 mld EUR wypłacono w styczniu 2026 r. po pozytywnej ocenie wdrożenia 13 środków z zakresu polityki związanych z pierwszą transzą (koncentrujących się na wzmocnieniu finansów publicznych, poprawie ochrony socjalnej i polityki rynku pracy, poprawie konkurencyjności i otoczenia biznesowego oraz wspieraniu zielonej transformacji), postępów w realizacji przez Egipt konkretnych i wiarygodnych działań wymaganych na podstawie politycznego warunku wstępnego oraz dalszej realizacji programu MFW. Druga i trzecia transza pomocy makrofinansowej, każda w wysokości 1,5 mld EUR, mają zostać wypłacone również w 2026 r., z zastrzeżeniem pozytywnej oceny warunków.

W marcu 2025 r. Rada Wykonawcza zakończyła czwarty przegląd Instrumentu Rozszerzonego Wsparcia Finansowego MFW o wartości 8 mld USD. Ze względu na opóźnienia we wdrażaniu polityki piąty przegląd połączono z szóstym przeglądem, który przeprowadzono w grudniu 2025 r. Został on zatwierdzony przez Radę Wykonawczą MFW w lutym 2026 r. Program MFW ma wygasnąć w grudniu 2026 r.

- **Jordania**

Pomimo zasadniczo odpornych wyników makroekonomicznych gospodarkę i perspektywy Jordanii nadal osłabia utrzymująca się niepewna sytuacja w regionie. W I–III kw. 2025 r. wzrost realnego PKB Jordanii przyspieszył do 2,7 % z 2,4 % w tym samym okresie 2024 r. Wzrost w 2025 r. miał szerokie podstawy oraz odzwierciedlał ciągłą poprawę sytuacji w rolnictwie, produkcji i usługach transportowych, natomiast nieznaczny spadek odnotowano w górnictwie. Zakłócenia w podróżach lotniczych związane z eskalacją napięć w regionie w lecie były krótkotrwałe i najwyraźniej miały ograniczony wpływ na turystykę i handel. W 2025 r. średnia inflacja wyniosła 1,8 %. We wrześniu 2025 r. Bank Centralny Jordanii obniżył główną stopę procentową o 25 punktów bazowych do poziomu 6,25 %, co stanowi pierwszą obniżkę od grudnia 2024 r., oraz – ze względu na powiązanie kursu dinara z dolarem amerykańskim – zasadniczo odpowiada amerykańskiej polityce luzowania polityki pieniężnej.

Deficyt obrotów bieżących zmniejszył się do 7,4 % PKB w pierwszej połowie 2025 r. z 8,3 % PKB rok wcześniej. Poprawa ta wynikała z większego wywozu towarów i usług, który z nadwyżką skompensował wzrost przywozu. W handlu towarami odnotowano deficyt w wysokości 25,7 % PKB, częściowo złagodzony przez wysokie wpływy z turystyki. W pierwszej połowie 2025 r. bezpośrednie inwestycje zagraniczne wzrosły do 4,0 % PKB (w porównaniu z 3,1 % PKB w 2024 r.). Rezerwy walutowe brutto Banku Centralnego Jordanii utrzymywały się na wysokim poziomie – na koniec listopada 2025 r. wynosiły 24,6 mld USD, co odpowiada wartości przywozu towarów i usług w ciągu około 8,8 miesiąca. Prognozuje się, że ogólny deficyt sektora instytucji rządowych na szczeblu centralnym zmniejszy się z około 5,3 % PKB w 2025 r. do około 4,8 % PKB w 2026 r. (4,3 % PKB w 2027 r.), co odzwierciedla oczekiwaną dalszą mobilizację dochodów i dyscyplinę wydatków. Dług publiczny i dług objęty gwarancją publiczną utrzymywał się na wysokim

---

⁸ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1267 z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Arabskiej Republice Egiptu (Dz.U. L, 2025/1267, 27.6.2025).

poziomie wynoszącym na koniec 2025 r. 108,6 % PKB (83,4 % PKB z wyłączeniem instrumentów dłużnych posiadanych przez zakład ubezpieczeń społecznych), przy zadłużeniu zewnętrznym wynoszącym 42,2 % PKB. W 2025 r. agencje ratingowe utrzymały rating kredytowy państwa Jordanii na poziomie ratingu spekulacyjnego.

Wybuch wojny w Strefie Gazy w październiku 2023 r. wywołał znaczne skutki uboczne, zwiększył presję na bezpieczeństwo Jordanii i wystawił na próbę odporność gospodarczą tego kraju. W tym kontekście w październiku 2023 r. władze Jordanii zwróciły się o nową operację pomocy makrofinansowej. W kwietniu 2025 r. współprawodawcy zatwierdzili operację w ramach czwartego programu pomocy makrofinansowej w wysokości 500 mln EUR w formie pożyczek⁹, a we wrześniu 2025 r. dokonano pierwszej wypłaty w kwocie 250 mln EUR. Pierwsza wypłata była uzależniona od spełnienia warunków wstępnych, tj. politycznego warunku wstępnego i zadowalających postępów w ramach programu MFW. Wypłatę przyspieszono, aby pomóc Jordanii w zaspokojeniu pilnych potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego wobec zwiększonej niestabilności w regionie, a jednocześnie częściowo zrekompensować wyjątkowo duże opóźnienie między złożeniem wniosku w październiku 2023 r. a przyjęciem programu w kwietniu 2025 r. Opóźnienie to było częściowo związane z wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. i późniejszym procesem inauguracyjnym.

Pozostałe transze w wysokości 150 mln EUR i 100 mln EUR zaplanowano na lata 2026 i 2027, z zastrzeżeniem spełnienia warunków wstępnych i warunków dotyczących polityki uzgodnionych w protokole ustaleń, które koncentrują się na wzmocnieniu finansów publicznych, poprawie sprawowania rządów i intensyfikacji walki z korupcją, poprawie ochrony socjalnej i polityki rynku pracy oraz wspieraniu zielonej transformacji i bardziej dynamicznego otoczenia biznesowego.

Bliskie stosunki Jordanii z MFW opierają się na czteroletnim porozumieniu w sprawie Instrumentu Rozszerzonego Wsparcia Finansowego zatwierdzonym w styczniu 2024 r., które przewiduje dostęp do środków o łącznej wartości około 1,3 mld USD, oraz na porozumieniu w sprawie Instrumentu na rzecz Zwiększania Odporności i Zrównoważoności zatwierdzonym w czerwcu 2025 r., z dostępem odpowiadającym kwocie około 700 mln USD. Ostatni przegląd w ramach obu instrumentów miał miejsce w kwietniu 2026 r., kiedy MFW osiągnął z władzami porozumienie na szczeblu roboczym; podkreślono w nim dobre wyniki programu pomimo coraz trudniejszej sytuacji zewnętrznej będącej skutkiem ostatniej wojny na Bliskim Wschodzie. MFW ocenił, że wyniki budżetowe Jordanii pozostają zgodne z celami programu, czemu sprzyjają solidny pobór dochodów i zdyscyplinowane wydatki bieżące. Władze zobowiązały się do utrzymania stopniowej konsolidacji budżetowej, aby systematycznie obniżyć wskaźnik zadłużenia, zgodnie ze średnioterminową strategią w zakresie dochodów i poprawą sytuacji finansowej zakładów użyteczności publicznej, przy jednoczesnym zachowaniu przestrzeni dla podstawowych wydatków na inwestycje społeczne i publiczne.

Biorąc pod uwagę trudną sytuację gospodarczą i znaczne niezaspokojone potrzeby finansowe, w styczniu 2025 r. Jordania zwróciła się o dodatkową operację pomocy

---

⁹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/793 z dnia 14 kwietnia 2025 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Jordańskiemu Królestwu Haszymidzkiemu (Dz.U. L, 2025/793, 22.4.2025).

makrofinansowej – MFA V – w wysokości 500 mln EUR. We wniosku wskazano na pogarszające się otoczenie gospodarcze i polityczne oraz zauważono, że w 2024 r. wzrosła niestabilność w regionie w i tak już niepewnym kontekście globalnym. Współprawodawcy zatwierdzili nową operację w styczniu 2026 r.¹⁰, a wypłaty zaplanowano na lata 2026–2027 równoległe z czwartym programem pomocy makrofinansowej. Negocjacje w sprawie protokołu ustaleń są w toku. Zarówno czwarty, jak i piąty program pomocy makrofinansowej stanowią część ogólnych ram strategicznego i kompleksowego partnerstwa UE–Jordania zainicjowanego w styczniu 2025 r.

2.3 Balkany Zachodnie

- **Macedonia Północna**

Nastąpił wzrost PKB z 3 % w 2024 r. do 3,5 % w 2025 r., głównie dzięki inwestycjom, ponieważ tempa nabrały prace nad projektami dotyczącymi dróg publicznych. Podniósł się również poziom inwestycji prywatnych, wspieranych przez pożyczki subsydiowane przez rząd. Wzrost spożycia w sektorze gospodarstw domowych utrzymywał się na tym samym poziomie co rok wcześniej (2,2 % w ujęciu rok do roku), czemu sprzyjały rosnące realne dochody do dyspozycji wynikające ze wzrostu emerytur i wynagrodzeń w warunkach tymczasowego spadku inflacji, a także silna ekspansja akcji kredytowej. Dodatkowy wpływ na wzrost gospodarczy miało spożycie publiczne (+5,3 %), odzwierciedlające głównie znaczny wzrost wynagrodzeń w sektorze publicznym. W 2025 r. zwiększył się wywóz (+6,1 %) po spadku w ujęciu realnym w 2024 r. Ponieważ jednak inwestycje i produkcja eksportowa w dużym stopniu zależą od przywożonych materiałów do produkcji, bardziej znaczący był roczny wzrost przywozu (+6,8 %). Ogólnie rzecz biorąc, udział wywozu netto we wzroście PKB pozostał ujemny. Średnia roczna inflacja cen konsumpcyjnych wzrosła z 3,5 % w 2024 r. do 4,1 % w 2025 r., co pomimo tymczasowych kontroli cen przez rząd było spowodowane cenami żywności, a na rynku krajowym – rosnącymi kosztami wynagrodzeń, które miały wpływ na usługi. Bank centralny utrzymał ostrożny kurs polityki, podnosząc wymogi dotyczące rezerw i wzmacniając swoje instrumenty makroostrożnościowe. W grudniu 2025 r. dostosował ramy polityki pieniężnej, aby poprawić zarządzanie płynnością i mechanizm transmisji polityki. W 2025 r. deficyt obrotów bieżących wzrósł o 2,1 punktu procentowego w ujęciu rok do roku do 4,3 % PKB, głównie ze względu na niższą nadwyżkę w saldzie dochodów wtórnych i w saldzie usług. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych netto zmniejszył się z wyjątkowo wysokiego poziomu w 2024 r. (6,6 %) do 2,2 % PKB w 2025 r. w wyniku dużego odpływu kredytów między przedsiębiorstwami, a nie wskutek spadku inwestycji od podstaw. Polityka fiskalna nadal miała charakter ekspansywny. Zgodnie z zamierzeniami rządu deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2025 r. zmniejszył się o 0,5 punktu procentowego w ujęciu rocznym do 4 % PKB. W ramach przywrócenia równowagi budżetowej w połowie roku ograniczono nakłady inwestycyjne, aby sfinansować nowe zobowiązania w zakresie wydatków, w szczególności na wynagrodzenia i emerytury w sektorze publicznym. Na koniec 2025 r. poziom długu publicznego Macedonii Północnej był o około 10 punktów procentowych wyższy od

---

¹⁰ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2026/188 z dnia 20 stycznia 2026 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Jordańskiemu Królestwu Haszymidzkiemu (Dz.U. L, 2026/188, 23.1.2026).

poziomu sprzed pandemii (2019 r.) i wyniósł 59,6 % PKB, zaś dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł w tym okresie do 51,8 % (o 11,3 punktu procentowego).

W lutym 2023 r. Komisja przyjęła wniosek w sprawie udzielenia Macedonii Północnej pomocy makrofinansowej w wysokości do 100 mln EUR w formie pożyczek, które miały zostać wypłacone w dwóch równych transzach. Współprawodawcy zatwierdzili tę operację w lipcu 2023 r.¹¹, a Komisja i władze Macedonii Północnej podpisały protokół ustaleń w styczniu 2024 r. Protokół ustaleń zawiera 20 warunków dotyczących polityki (z czego osiem odnosi się do pierwszej raty) w następujących obszarach: finanse publiczne, otoczenie biznesowe, edukacja i rynek pracy, energia, sądownictwo, dobre rządy i walka z korupcją. W kwietniu 2024 r. Komisja wypłaciła pierwszą transzę w wysokości 50 mln EUR po stwierdzeniu, że spełniono wszystkie powiązane warunki.

Do tej pory nie wypłacono drugiej transzy w wysokości 50 mln EUR, ponieważ władze nie zwróciły się o te środki finansowe, w związku z czym nie przedłożyły oświadczenia o zgodności dotyczącego wdrożenia związanych z nią reform politycznych. Po wygaśnięciu w listopadzie 2024 r. porozumienia z MFW w sprawie ostrożnościowej linii płynnościowej Macedonia Północna nie uzgodniła z MFW nowego programu wypłat, co jest jednym z warunków wstępnych wypłaty transzy pomocy makrofinansowej. Okres dostępności pomocy makrofinansowej kończy się w sierpniu 2026 r.

3. ZAPEWNIENIE PRAWDŁOWEGO WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW Z POMOCY MAKROFINANSOWEJ: OCENY OPERACYJNE I OCENY EX POST

3.1 Oceny operacyjne

Zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2024/2509¹² („rozporządzenie finansowe”) Komisja, z pomocą konsultantów zewnętrznych, przeprowadza oceny operacyjne w celu uzyskania wystarczającej pewności w sprawie funkcjonowania procedur administracyjnych i obiegów środków finansowych w państwach będących beneficjentami pomocy.

W ocenach operacyjnych analizuje się systemy zarządzania finansami publicznymi, w szczególności strukturę instytucjonalną i procedury stosowane przez ministerstwa finansów i banki centralne, a zwłaszcza zarządzanie rachunkami otrzymującymi pomoc finansową UE. Szczególną uwagę zwraca się również na funkcjonowanie, niezależność i programy prac instytucji kontroli zewnętrznej oraz na skuteczność ich kontroli. Ponadto dokonuje się przeglądu procedur zamówień publicznych na szczeblu centralnym.

Ocenę operacyjną obiegu administracyjnego i finansowego w Ukrainie przeprowadzono w 2022 r., przed udzieleniem wyjątkowego wsparcia w ramach pomocy makrofinansowej (2022 r.), pomocy makrofinansowej + (2023 r.) oraz pomocy makrofinansowej w ramach

---

¹¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1461 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Macedonii Północnej, Dz.U. L 180 z 17.7.2023, s. 1.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024.

pożyczek ERA (2024–2025). Komisja stwierdziła, że od ostatniej oceny w 2018 r. poczyniono znaczne postępy we wzmacnianiu systemów zarządzania finansami publicznymi i innych obiegów środków finansowych. Podkreśliła też stałe zaangażowanie władz ukraińskich na rzecz ciągłej poprawy sytuacji. W ocenie podkreślono priorytetowe traktowanie reform w zakresie zarządzania finansami publicznymi w kluczowych obszarach i zalecono dalsze działania po poprawie stanu bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę konieczność podjęcia w przyszłości znacznych wysiłków na rzecz odbudowy.

Na początku 2026 r., w związku z oczekiwanym rozpoczęciem nowej operacji pomocy makrofinansowej dla Ukrainy, Komisja rozpoczęła nową ocenę operacyjną obiegu administracyjnego i finansowego w tym kraju. W ocenie stwierdzono, że od czasu oceny w 2022 r. ukraińskie systemy zarządzania finansami publicznymi i inne obiegi środków finansowych znacznie się poprawiły. Z jednej strony wyrażono uznanie dla stałego ukierunkowania i zaangażowania rządu pomimo przedłużającej się wojny i pogarszających się warunków w kraju oraz odnotowano liczne dowody wskazujące, że wdrożono lub wdraża się szereg reform mających ulepszyć kluczowe kwestie regulacyjne, systemy i procesy. Z drugiej strony zaznaczono, że wiele reform regulacyjnych będzie wymagało sprawdzenia w praktyce, oraz podkreślono, że po przywróceniu normalnej sytuacji w Ukrainie władze będą musiały zwrócić uwagę na kilka kluczowych obszarów.

W 2023 r. przeprowadzono ocenę operacyjną Macedonii Północnej związaną z operacją pomocy makrofinansowej. W ocenie tej stwierdzono, że obieg środków finansowych i procedury finansowe kraju są zadowalające, i uznano, że systemy zarządzania finansami publicznymi są ogólnie stabilne, odnotowując znaczne postępy poczynione w ostatnim czasie.

Jeżeli chodzi o Egipt i Jordanię, oceny operacyjne przeprowadzono w 2024 r. w ramach przygotowań do odpowiednich operacji pomocy makrofinansowej. W odniesieniu do Egiptu stwierdzono, że władze poczyniły znaczne postępy – wprowadziły m.in. nowe przepisy regulujące zarządzanie finansami publicznymi i operacje bankowe – oraz że ramy zarządzania finansami publicznymi i obiegi środków finansowych są odpowiednie do celów pomocy makrofinansowej, jeżeli utrzymane zostanie tempo realizacji reform.

Ocena operacyjna dotycząca Jordanii była drugą od 2020 r. i potwierdziła postępy w ulepszaniu systemów zarządzania finansami publicznymi i zwiększaniu efektywności wydatków publicznych. Wskazano jednak również pewne wyzwania, takie jak ograniczona niezależność i przejrzystość działań Izby Kontroli, niepełne wykorzystanie Komitetu ds. Rozpatrywania Skarg w Sprawach Zamówień Publicznych oraz słabo rozwinięty rynek wtórny papierów wartościowych emitowanych przez rząd. Pomimo tych kwestii w ocenie stwierdzono, że obieg administracyjny i finansowy Jordanii stanowią solidną podstawę dla wdrażania operacji pomocy makrofinansowej. Niektóre ze zidentyfikowanych niedociągnięć znalazły odzwierciedlenie w spełnieniu warunków dotyczących polityki związanych z odpowiednimi operacjami¹³.

---

¹³ W odniesieniu do protokołu ustaleń w sprawie operacji w ramach czwartego programu pomocy makrofinansowej dla Jordanii ocena operacyjna pomogła ukształtować szereg środków, w tym: (i) wprowadzenie wymogu sporządzania rocznego sprawozdania dotyczącego zamówień w celu podsumowania skarg związanych z zamówieniami publicznymi i wyników rozstrzygania sporów; (ii) zwiększenie niezależności Izby Kontroli przez stopniowe wycofywanie się

3.2 Oceny

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym i odpowiednimi decyzjami w sprawie pomocy makrofinansowej Komisja systematycznie przeprowadza oceny *ex post* po zakończeniu operacji pomocy makrofinansowej. Celem tych ocen jest przeanalizowanie wpływu pomocy makrofinansowej na gospodarkę kraju będącego beneficjentem, w szczególności na trwałość jego pozycji zewnętrznej, oraz oszacowanie wartości dodanej interwencji UE.

W styczniu 2025 r. Komisja opublikowała wspólną ocenę *ex post* operacji pomocy makrofinansowej w trzech państwach wschodniego sąsiedztwa (Mołdawii, Gruzji i Ukrainie) w latach 2017–2020. Ocena wykazała, że we wszystkich trzech państwach operacje miały pozytywny wpływ na stabilność długu i stabilizację makroekonomiczną państwa. Miało to szczególne znaczenie w przypadku Ukrainy, biorąc pod uwagę większą skalę operacji i trudną sytuację gospodarczą w tym kraju. W ocenie stwierdzono również, że te trzy operacje skutecznie przyczyniły się do pozytywnych zmian w kilku kluczowych obszarach reform, w tym w zakresie sprawowania rządów i walki z korupcją, oraz że były spójne z szerszymi ramami polityki UE i dostosowane do programów reform władz i programów innych darczyńców.

W grudniu 2025 r. Komisja opublikowała ocenę *ex post* operacji pomocy makrofinansowej w związku z pandemią COVID-19 dla 10 krajów partnerskich (2020–2022). Oceniono pakiet pomocy makrofinansowej w wysokości 3 mld EUR przyznany w 2020 r. partnerom w regionach wschodniego sąsiedztwa, Bałkanów Zachodnich i południowego sąsiedztwa w celu złagodzenia skutków gospodarczych pandemii COVID-19. W ocenie stwierdzono, że pakiet stanowił terminową, dobrze ukierunkowaną i bardzo istotną reakcję na bezprecedensowy wstrząs gospodarczy wywołany pandemią COVID-19. Instrument był w stanie zapewnić szybką i skuteczną reakcję na systemowy wstrząs zewnętrzny dotyczący wiele państw jednocześnie, bez uszczerbku dla jakości interwencji w ramach pomocy makrofinansowej, postępów w zakresie reform mających na celu poprawę zarządzania makroekonomicznego lub zarządzania gospodarczego i przejrzystości. Sprzyjał też zrównoważonemu wzrostowi gospodarczemu i spełnieniu związanych z nim warunków dotyczących polityki.

W 2025 r. Komisja rozpoczęła ocenę *ex post* czterech operacji pomocy makrofinansowej udzielonych Ukrainie w latach 2022–2023 jako znacznego wkładu w finansowanie najpilniejszych potrzeb finansowych tego kraju w obliczu rosyjskiej wojny napastniczej (nadzwyczajna pomoc makrofinansowa, wyjątkowa pomoc makrofinansowa I i II oraz pomoc makrofinansowa + w wysokości odpowiednio 1,2 mld EUR, 6 mld EUR i 18 mld EUR). W ocenie uwzględniony zostanie wyjątkowy kontekst, jakim jest obrona państwa przed wojną napastniczą, oraz pilny charakter potrzeb finansowych, a także wynikająca z tego specyfika projektu operacji.

---

z działań w zakresie kontroli *ex ante* w jednostkach kontroli wewnętrznej oraz (iii) znaczne rozszerzenie zakresu sprawozdania rocznego Izby Kontroli, począwszy od edycji obejmującej działania w 2025 r.

4. OGÓLNE ZMIANY DOTYCZĄCE INSTRUMENTU POMOCY MAKROFINANSOWEJ

4.1 *Funkcjonowanie instrumentu pomocy makrofinansowej*

We wspólnej deklaracji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie pomocy makrofinansowej z 2013 r.¹⁴ określono, że pomoc ma charakter makroekonomiczny i finansowy, i stwierdzono, że ma ona na celu „przywrócenie równowagi bilansu płatniczego w kwalifikujących się państwach i terytoriach, które borykają się z trudnościami z finansowaniem zewnętrznym”. Pomoc makrofinansową, jako instrument nadzwyczajny, należy zatem uruchamiać sprawnie i odpowiednio szybko. Oceniono, że proces decyzyjny obejmujący zwykłą procedurę ustawodawczą jest często dosyć czasochłonny, co stanowi istotne ograniczenie w przypadku narzędzia kryzysowego, które ma zapewnić szybką reakcję na kryzys bilansu płatniczego.

W wyjątkowych okolicznościach wynikających z kryzysu związanego z COVID-19 i rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie odpowiednie pakiety pomocy makrofinansowej przyjęto jednak bardzo szybko, ponieważ wszystkie instytucje w pełni wykorzystywały dostępną swobodę proceduralną. W tych przypadkach Parlament Europejski i Rada uzgodniły zastosowanie istniejących trybów pilnych, co umożliwiło przyjęcie pomocy w terminie jednego miesiąca od przedstawienia wniosków przez Komisję. Parlament Europejski powołał się na art. 163 Regulaminu, aby szybko przystąpić do prac nad wnioskiem ustawodawczym i przyjąć go bezpośrednio na posiedzeniu plenarnym, po usprawnieniu konsultacji z komisjami.

Regulaminy Parlamentu Europejskiego i Rady przewidują tryb pilny umożliwiający szybkie przyjęcie aktu prawnego w wyjątkowych przypadkach. Zwykła procedura jest znacznie bardziej czasochłonna, czego ilustracją jest wniosek Komisji w sprawie czwartego programu pomocy makrofinansowej „MFA IV” dla Jordanii, zaproponowany przez Komisję w kwietniu 2024 r. i przyjęty przez współprawodawców w kwietniu 2025 r. Termin ten był częściowo efektem wyborów do Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2024 r. i ponownego ustanowienia komisji parlamentarnych po wyborach. Z kolei pomoc makrofinansową MFA V dla Jordanii przyjęto znacznie szybciej – Komisja przedstawiła swój wniosek w sierpniu 2025 r., a współprawodawcy zatwierdzili go w styczniu 2026 r. W przypadku Egiptu pilna potrzeba zapewnienia wsparcia w drugiej połowie 2024 r. skłoniła Komisję do podjęcia w marcu 2024 r. wyjątkowej decyzji o zaproponowaniu pierwszej pilnej krótkoterminowej operacji pomocy makrofinansowej na podstawie art. 213 TFUE (mającego zastosowanie w przypadkach, gdy potrzebna jest pilna pomoc finansowa, i wymagającego przyjęcia wniosku jedynie przez Radę). Komisja zaproponowała jednak udzielenie większości wsparcia za pośrednictwem drugiej i bardziej średnioterminowej operacji pomocy makrofinansowej zgodnie ze zwykłą procedurą na podstawie art. 212 TFUE (z udziałem obu współprawodawców).

W tym kontekście należy zauważyć, że procedura uproszczona przyjmowania decyzji Parlamentu Europejskiego została zmieniona. W przeciwieństwie do trybu pilnego procedura uproszczona nie wymaga od przewodniczącego wniosku o potraktowanie wniosku jako pilnego i usprawnia proces przyjmowania, wymagając mniejszej liczby

---

¹⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 778/2013/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Gruzji, Dz.U. L 218 z 14.8.2013, s. 15.

etapów zatwierdzenia niż zwykła procedura. Procedura ta nie była jeszcze wykorzystywana w odniesieniu do bieżącej pomocy makrofinansowej, ale może być odpowiednia do nadzwyczajnego charakteru pomocy makrofinansowej; stanowi ona dobry krok w kierunku potencjalnego zwiększenia skuteczności regularnych operacji.

4.2 *Pomoc makrofinansowa w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027*

Obecny okres wieloletnich ram finansowych (WRF) charakteryzuje się wieloma kryzysami, niezwykle dużymi napięciami geopolitycznymi i niepewnością, które dotknęły kraje partnerskie UE i pogłębiły ich strukturalną podatność na zagrożenia gospodarcze. W porządku chronologicznym obejmują one skutki gospodarcze pandemii COVID-19, rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, a ostatnio – eskalację konfliktów na Bliskim Wschodzie. W tym kontekście w ostatnich latach odnotowano duże zapotrzebowanie na pomoc makrofinansową, która okazała się głównym filarem reakcji UE na niestabilność makroekonomiczną w jej sąsiedztwie (w tym w krajach kandydujących), uzupełniającym politykę zewnętrzną UE i pomagającym krajom partnerskim we wdrażaniu kluczowych reform. Biorąc pod uwagę utrzymującą się trudną sytuację na świecie, w nadchodzących latach UE najprawdopodobniej będzie musiała udzielać pomocy makrofinansowej.

Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej są zabezpieczone gwarancją na działania zewnętrzne na mocy rozporządzenia (UE) 2021/947¹⁵ (rozporządzenie w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”), przy wskaźniku zasilenia rezerw wynoszącym 9 % na poziomie portfela, jak miało to miejsce w przypadku poprzednich WRF. Uznając wyjątkową sytuację wynikającą z udzielania pożyczek krajowi ogarniętemu wojną, początkowo bez wsparcia w postaci wypłaty środków z programu MFW, rezerwy na rzecz Ukrainy ustalono na poziomie 70 %, począwszy od wyjątkowej pomocy makrofinansowej w 2022 r.

Całkowity budżet pierwotnie przeznaczony na finansowanie pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej ustalono w obecnych WRF na około 1 mld EUR, co przekłada się na wolumen pożyczek w wysokości 11 mld EUR. Biorąc pod uwagę udzielone w 2022 r. znaczne wsparcie UE dla Ukrainy za pośrednictwem pomocy makrofinansowej, wyższy wskaźnik zasilenia rezerw oraz rosnące napięcia na Bliskim Wschodzie, do końca 2023 r. wykorzystano ponad dwie trzecie rezerw przeznaczonych na ten cel. W kontekście śródkresowego przeglądu WRF postanowiono zwiększyć budżet na finansowanie pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej o 180 mln EUR. Umożliwiło to uruchomienie wystarczających zasobów na sfinansowanie krótkoterminowej pomocy makrofinansowej dla Egiptu w wysokości do 1 mld EUR oraz regularnej operacji pomocy makrofinansowej dla Egiptu w wysokości do 4 mld EUR, przyjętej przez współprawodawców w kwietniu 2025 r., przy jednoczesnym pozostawieniu pewnej przestrzeni dla innych operacji pomocy makrofinansowej do końca 2027 r. (zob. sekcja 5

---

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy; Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.

zawierająca wykaz operacji pomocy makrofinansowej finansowanych w latach 2021–2027).

Ponieważ kryzysy są z natury nieprzewidywalne, konieczne jest utrzymanie wystarczająco dużego budżetu na potencjalne przyszłe operacje pomocy makrofinansowej w dwóch pozostałych latach obecnych WRF (2026–2027). Budżet dostępny na dzień sprawozdawczy mógłby pokryć do 2,2 mld EUR pożyczek przy standardowym wskaźniku zasilenia rezerw wynoszącym 9 %. Pożyczki udzielone Ukrainie w ramach programu pomocy makrofinansowej + oraz pożyczka ERA w ramach pomocy makrofinansowej (odpowiednio 18 mld EUR i 18,1 mld EUR) są wsparte marginesem elastyczności w ramach pułapu zasobów własnych i nie są zabezpieczone rezerwami *ex ante*. Są one zabezpieczone możliwością wezwania państw członkowskich do wniesienia dodatkowych zasobów własnych po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości przewidzianych w istniejących ramach budżetowych. W przypadku operacji pomocy makrofinansowej w ramach pożyczek ERA znaczne wsparcie finansowe zapewniają spłaty pożyczek (w tym odsetek i wszelkich innych kosztów związanych z pożyczką) z nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizowanych aktywów rosyjskiego banku centralnego.

4.3 Pomoc makrofinansowa zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym następnych wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034

16 lipca i 3 września 2025 r. Komisja przedstawiła wnioski dotyczące następnych wieloletnich ram finansowych (WRF), w tym wniosek dotyczący Instrumentu „Globalny wymiar Europy”¹⁶, głównego instrumentu finansowania działań zewnętrznych. Proponowany budżet Instrumentu „Globalny wymiar Europy” wynosi 200 mld EUR, a jego celem jest wspieranie rozszerzenia UE, sąsiedztwa, partnerstw międzynarodowych i pomocy humanitarnej. Ponadto aby wesprzeć niesłabnące wsparcie UE dla Ukrainy, w latach 2028–2034 można uruchomić na ten cel dodatkowe 100 mld EUR.

Instrument „Globalny wymiar Europy” obejmuje szersze wykorzystanie instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i pożyczek zabezpieczonych z budżetu UE w celu zwiększenia efektu dźwigni w finansowaniu działań w krajach partnerskich. Na podstawie wniosku rezerwy na pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej pochodziłyby z budżetu Instrumentu „Globalny wymiar Europy”, chociaż zarządzanie operacjami pomocy makrofinansowej odbywałoby się nadal oddzielnie, jak ma to miejsce obecnie na podstawie rozporządzenia w sprawie ISWMR. Pozwoliłoby to zachować obecną równowagę międzyinstytucjonalną w zakresie podejmowania decyzji dotyczących pomocy makrofinansowej, zgodnie ze wspólną deklaracją Parlamentu Europejskiego i Rady z 2013 r. Pomoc makrofinansowa pozostałaby dostępna wraz z proponowanymi pożyczkami uzależnionymi od wdrażania określonej polityki jako instrument uzupełniający w ramach zestawu narzędzi finansowania zewnętrznego, co umożliwiłoby UE dalsze reagowanie na kryzysy bilansu płatniczego w krajach partnerskich, we współpracy z MFW.

Negocjacje w sprawie następnych WRF rozpoczęły się, a Parlament Europejski i Rada ustalają swoje stanowiska.

---

¹⁶ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Globalny wymiar Europy”, COM(2025) 551 final.

5 PERSPEKTYWA – OPERACJE POMOCY MAKROFINANSOWEJ I SYTUACJA BUDŻETOWA W 2026

Biorąc pod uwagę fakt, że pomoc mikrofinansowa nie podlega programowaniu i udziela się jej w odpowiedzi na kryzys, trudno jest dokładnie przewidzieć przyszłe operacje w pozostałej części obecnych WRF. W niniejszej sekcji skoncentrowano się zatem na operacjach już zatwierdzonych w 2026 r., oraz wskazano potencjalne przyszłe operacje, podkreślając fakt, że otoczenie geopolityczne szybko się zmienia.

We wschodnim sąsiedztwie rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie nadal ma dla regionu znaczące skutki gospodarcze. Najbardziej narażone są Ukraina i Mołdawia. Oba te kraje są nadal uzależnione od znacznej pomocy międzynarodowej, przy czym UE odgrywa w tym względzie kluczową rolę.

Ze względu na to, że rosyjska wojna napastnicza nadal trwa, oraz ze względu na wynikające z niej znaczne i utrzymujące się potrzeby Ukrainy w zakresie finansowania i obronności, 18 grudnia 2025 r.¹⁷ przywódcy UE uzgodnili udzielenie nowej pożyczki wspierającej z ograniczonym regresem w wysokości 90 mld EUR na lata 2026–2027, finansowanej z pożyczek UE zaciągniętych na rynkach kapitałowych i wspartej marginesem elastyczności UE. Pożyczka będzie spłacana dopiero po otrzymaniu przez Ukrainę reparacji wojennych, natomiast uruchomienie gwarancji budżetowej UE w ramach wzmocnionej współpracy zapewnia nienaruszenie zobowiązań finansowych nieuczestniczących państw członkowskich (Czech, Węgier i Słowacji).

Na podstawie tego porozumienia politycznego 14 stycznia 2026 r. Komisja przyjęła pakiet ustawodawczy obejmujący wniosek w sprawie ustanowienia pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy oraz zmiany rozporządzenia w sprawie wieloletnich ram finansowych i rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Ukrainy. Współprawodawcy przyjęli pakiet dotyczący pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy w okresie od lutego do kwietnia 2026 r.¹⁸ Nowe ramy wsparcia zapewnią znaczne wsparcie budżetowe w wysokości około jednej trzeciej kwoty pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy przez połączenie instrumentów, w tym pomocy makrofinansowej i finansowania przekazywanego za pośrednictwem Instrumentu na rzecz Ukrainy oraz części pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy przeznaczonej na obronność.

Komponent pomocy makrofinansowej skoncentruje się na warunkach sprzyjających zwiększeniu mobilizacji dochodów krajowych, a także na stabilności i jakości wydatków publicznych. Ma on być komplementarny z nowym programem MFW oraz wyeliminować pierwotne przyczyny korupcji w finansach publicznych. Oprócz pomocy makrofinansowej unijny Instrument na rzecz Ukrainy o wartości 50 mld EUR (2024–2027), którego celem

---

¹⁷ Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 18 grudnia 2025 r.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2026/467 z dnia 24 lutego 2026 r. w sprawie wdrożenia wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy na lata 2026 i 2027, Dz.U. L, 2026/467, 26.2.2026; Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2026/468 z dnia 24 lutego 2026 r. dotyczące zmiany rozporządzenia (UE) 2024/792 w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy, Dz.U. L, 2026/468, 26.2.2026; Rozporządzenie Rady (UE) 2026/469 z dnia 23 kwietnia 2026 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, Dz.U. L, 2026/469, 23.4.2026.

jest wspieranie kluczowych reform strukturalnych na drodze Ukrainy do przystąpienia do UE, zostanie uzupełniony za pośrednictwem pożyczki na potrzeby wsparcia Ukrainy.

Ponadto plan wzrostu gospodarczego dla Mołdawii na lata 2025–2027 przewidujący kwotę do 1,9 mld EUR ma stanowić wsparcie konwergencji gospodarczej tego kraju z UE i pomoc w przybliżeniu go do członkostwa w UE przez przyspieszenie reform i poprawę dostępu Mołdawii do jednolitego rynku UE.

Jeśli chodzi o południowe sąsiedztwo – w listopadzie 2022 r. Tunezja zwróciła się o pomoc makrofinansową w wysokości 1,2 mld EUR w celu zaspokojenia jej potrzeb finansowych w kontekście pogorszenia się sytuacji na świecie i wysokich międzynarodowych cen towarów. Wniosek Tunezji poprzedziło osiągnięte w październiku 2022 r. porozumienie na szczeblu roboczym z MFW w sprawie nowego Instrumentu Rozszerzonego Wsparcia Finansowego (cztery lata, 1,9 mld USD). Rada MFW nie przyjęła jednak programu ze względu na niezdolność Tunezji do wdrożenia wcześniejszych działań, w szczególności reformy dotyczącej dotacji na paliwo. Po tym jak w marcu 2023 r. prezydent Tunezji wyraził sprzeciw wobec programu MFW, kontakty z MFW zostały ograniczone do minimum i wstrzymany został również nadzór na podstawie art. IV. W międzyczasie, dzięki dynamicznej turystyce i stałym przekazom pieniężnym presja finansowania zewnętrznego Tunezji tymczasowo się zmniejszyła. Z zastrzeżeniem dokładnej oceny warunków wstępnych pomocy makrofinansowej i potrzeb Tunezji w zakresie finansowania zewnętrznego Komisja jest gotowa przygotować wniosek w sprawie nowej pomocy makrofinansowej po wdrożeniu programu MFW potwierdzającego gotowość tego kraju do zajęcia się głównymi przyczynami presji związanej z finansowaniem zewnętrznym. Potwierdzono to również w ramach kompleksowego partnerstwa między UE a Tunezją zawartego w lipcu 2023 r.; stwierdzono jednak, że wymagałoby to znaczącego i stanowczego wdrożenia dodatkowych reform.

W kwietniu 2022 r. Liban osiągnął porozumienie na szczeblu roboczym z MFW (cztery lata, 3 mld USD), ale jak dotąd poczynił jedynie ograniczone postępy w zakresie długiej listy wcześniejszych działań. PKB stale maleje, zaś wiele instytucji publicznych przestało funkcjonować, a waluta drastycznie straciła na wartości, co doprowadziło do szeroko zakrojonej dolaryzacji libańskiej gospodarki. W styczniu 2025 r. parlament libański wybrał prezydenta, a kilka dni później mianowano nowego premiera, co zakończyło ponad pięć lat impasu politycznego i stworzyło warunki do wprowadzania nowych reform oraz wznowienia dialogu z MFW. W marcu 2025 r. nowy rząd oficjalnie zwrócił się o nowy program MFW, co może być pozytywnym krokiem w walce z kryzysem gospodarczym dzięki pomocy międzynarodowej i kompleksowym reformom. Od tego czasu rząd poczynił pewne postępy w kluczowych reformach, m.in. przyjmując przepisy, które mają częściowo zażegnać kryzys w sektorze bankowym. Reformy te są warunkiem wstępnym nowego programu MFW. Niemniej jednak do kwietnia 2026 r. kluczowe ustawy albo nie zostały przyjęte przez parlament, albo należało ponownie podjąć prace nad nimi, ponieważ podstawowe wymagania MFW nie zostały całkowicie spełnione. Chociaż przesunięcie terminu kolejnych wyborów o dwa lata może sprzyjać dalszym postępom w pracach nad tymi ustawami, niedawne ponowne pojawienie się konfliktów w tym kraju i regionie stanowi dodatkowe wyzwanie dla reform gospodarczych. Komisja jest gotowa wesprzeć

kompleksowy program reform w ramach operacji pomocy makrofinansowej, gdy tylko spełnione zostaną warunki wstępne (w tym zaktualizowana planowana wypłata środków z programu MFW).

Komisja jest gotowa rozpatrzyć przyszłe wnioski o pomoc makrofinansową i, w stosownych przypadkach, zaproponuje kwalifikującym się partnerom nowe lub następcze operacje pomocy makrofinansowej.

W tabeli 1 przedstawiono przegląd zobowiązań i płatności w ramach pomocy makrofinansowej w formie dotacji oraz wypłat pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej na lata 2023, 2024, 2025 i (wstępnie) 2026 r.

Tabela 1: Zobowiązania i płatności związane z dotacjami w ramach pomocy makrofinansowej i wypłaty pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej na lata 2023–2026 (w EUR)¹⁹

	2023	2024	2025	2026
Środki w budżecie na zobowiązania – dotacje	45 423 330	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Oceny operacyjne, oceny <i>ex post</i>	350 000	619 440	331 775	750 000
Inne potencjalne operacje pomocy makrofinansowej	45 073 330	56 747 737	58 935 998	60 761 946
Zobowiązania łącznie	45 423 330	57 367 177	59 267 773	-
Środki w budżecie na płatności – dotacje	39 880 000	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Oceny operacyjne, oceny <i>ex post</i>	329 765	749 270	331 775	750 000
Pomoc makrofinansowa dla Mołdawii (decyzja (UE) 2022/563) (zakończona)	10 000 000	5 000 000	-	-
Pomoc makrofinansowa dla Mołdawii (uzupełnienie) (decyzja (UE) 2023/1165) (zakończona)	22 500 000	22 500 000	-	-
Inne potencjalne operacje pomocy makrofinansowej	-	-	-	60 761 946
Wypłaty łącznie	32 829 765	28 249 270	331 775	61 511 946
Niewykorzystane środki na wypłatę dotacji	7 050 235	29 117 907	58 935 998	-
Wypłaty pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej		-	-	-
Pomoc makrofinansowa – Jordania III (zakończona)	200 000 000	-	-	-
Pomoc makrofinansowa – Mołdawia (zakończona)	40 000 000	45 000 000	-	-
Nadzwyczajna pomoc makrofinansowa – Ukraina (zakończona)	-	-	-	-
Wyjątkowa pomoc makrofinansowa – Ukraina (zakończona)	-	-	-	-
Pomoc makrofinansowa dla Mołdawii, uzupełnienie (zakończona)	50 000 000	50 000 000	-	-
Pomoc makrofinansowa + – Ukraina (zakończona)	18 000 000 000	-	-	-
Pomoc makrofinansowa dla Macedonii Północnej	-	50 000 000	-	-
Krótkoterminowa pomoc makrofinansowa dla Egiptu (zakończona)	-	1 000 000 000	-	-
Pomoc makrofinansowa dla Egiptu – regularna	-	-	-	1 000 000 000
Pomoc makrofinansowa w ramach pożyczek ERA – Ukraina (zakończona)	-	-	18 115 700 000	-
IV operacja pomocy makrofinansowej dla Jordanii	-	-	250 000 000	-
Wypłaty wszystkich pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej łącznie	18 290 000 000	1 145 000 000	18 365 700 000	1 000 000 000

¹⁹W tabeli nie uwzględniono żadnych wniosków dotyczących nowych operacji pomocy makrofinansowej po grudniu 2025 r.